

LSS-lagstiftning och intentioner – Barnperspektivet

En vidareutbildning för dig som arbetar med barn inom LSS, socialt arbete eller elevhälsa

Kursplan: LSS-lagstiftning och intentioner – Barnperspektivet

Omfattning: 30 YH-poäng

Studietakt: Halvtid under 12 veckor

Målgrupp: Yrkesverksamma inom LSS, socialt arbete, elevhälsa och angränsande verksamheter

Kursens syfte och huvudsakliga innehåll

Kursen syftar till att ge deltagarna en fördjupad förståelse för Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och dess grundläggande intentioner, med särskilt fokus på barnets rättigheter och behov. Utbildningen belyser hur lagstiftningen ska tolkas och tillämpas i praktiken för att säkerställa barns rätt till stöd, delaktighet och individanpassade insatser i enlighet med FN:s barnkonvention.

Kursen behandlar både juridiska, etiska och praktiska aspekter av LSS-insatser för barn och unga med funktionsnedsättningar. Genom teoretiska genomgångar, fallstudier och praktiska moment utvecklar deltagarna sin förmåga att tolka lagstiftning, identifiera etiska dilemman och omsätta LSS-intentionerna i det dagliga arbetet.

Utbildningen omfattar även områden som personlig assistans, rättssäkerhet, tystnads- och anmälningssplikt, arbetsmiljölage samt principerna för delegering och egenvård enligt hälso- och sjukvårdslagen. Deltagarna får praktiskt träna på förflyttningsteknik, hantering av medicinteknisk utrustning och akuta åtgärder, inklusive hjärt-lungräddning (HLR).

Kursen bygger på aktuell forskning, lagstiftning och verklighetsbaserade fall och syftar till att stärka deltagarnas förmåga att arbeta rättssäkert, etiskt och barncentrerat inom LSS verksamheter.

Lärandemål

Kunskaper

Efter avslutad kurs ska den studerande ha kunskap om:

- LSS-lagstiftningens intentioner och specifika bestämmelser som berör barn och unga.
- FN:s barnkonvention och dess relevans inom LSS-verksamheter.
- Rättigheter, delaktighet och inflytande för barn med funktionsnedsättningar.
- Kommunikativa och tekniska hjälpmedel för att stärka barns delaktighet och självbestämmande.
- Tystnadsplikt och dess tillämpning inom LSS-verksamhet.
- Anmälningssplikt och dess betydelse för barns rätt till skydd.
- Arbetsmiljölage tillämpning inom LSS och personlig assistans.
- Principerna för delegering och egenvård enligt hälso- och sjukvårdslagen.

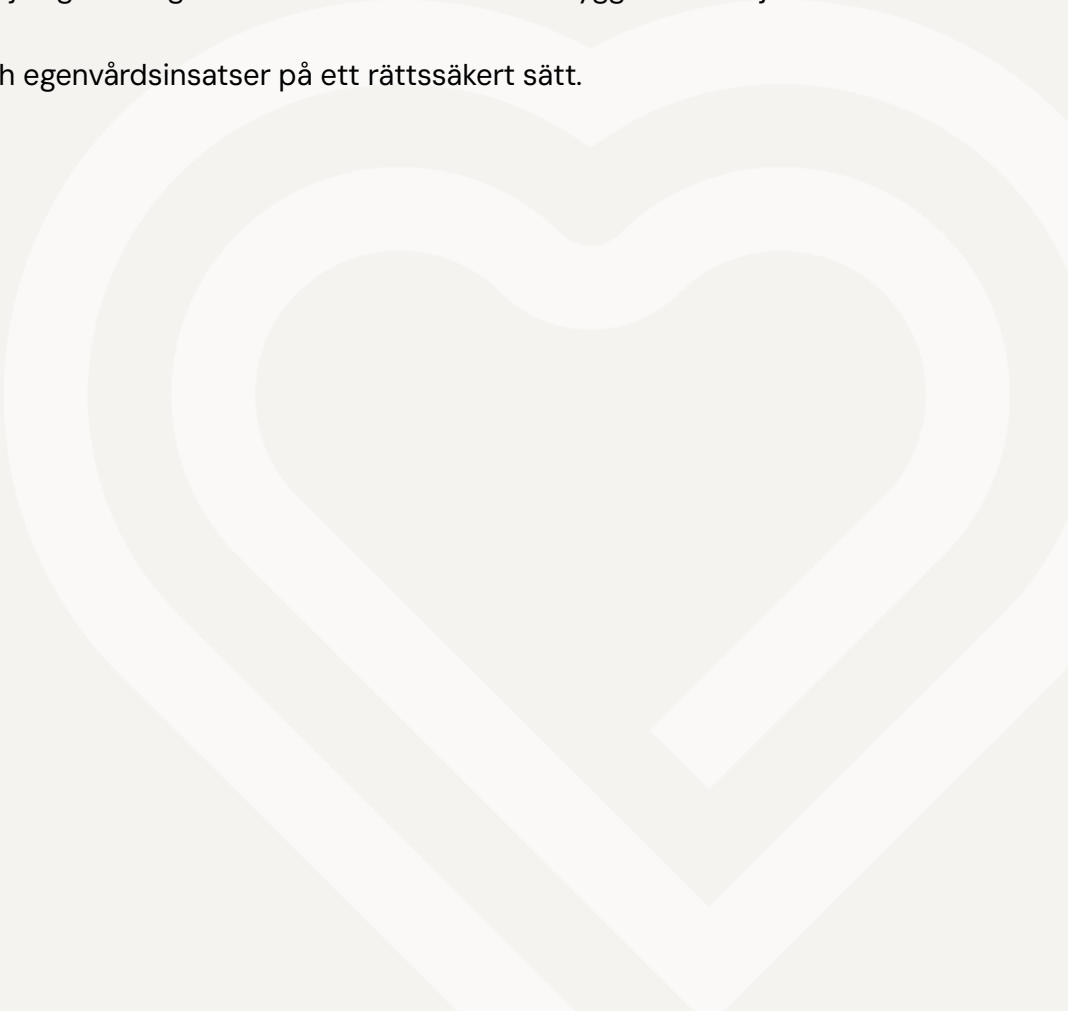
Färdigheter

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- Analysera och tillämpa LSS-lagstiftningen för att säkerställa barns rätt till individanpassade insatser.
- Identifiera och bemöta behov hos barn med funktionsnedsättningar på ett etiskt och professionellt sätt.
- Använda kommunikationshjälpmedel för att möjliggöra barns delaktighet och inflytande.
- Hantera och dokumentera beslut och åtgärder i enlighet med juridiska krav och god praxis.
- Praktiskt hantera medicinteknisk utrustning, såsom sondmatning och andningsmaskiner.
- Använda förflyttningsteknik för att säkerställa säker hantering av barn med funktionsnedsättningar.
- Utföra akuta åtgärder vid nödsituationer, inklusive hjärt-lungräddning (HLR).

Kompetenser

Efter avslutad kurs ska den studerande ha kompetens att:

- Planera, genomföra och följa upp LSS-insatser för barn med fokus på deras bästa och rätt till delaktighet.
 - Samverka med vårdnadshavare, skolor och andra aktörer för att säkerställa ett helhetsstöd för barnet.
 - Utvärdera och utveckla verksamheten för att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet i LSS-insatser.
 - Identifiera och hantera etiska dilemman i arbetet med barn och deras familjer.
 - Säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med tystnadsplikt och anmälningsplikt.
 - Arbeta enligt arbetsmiljölagstiftningens krav och säkerställa en trygg arbetsmiljö för personal och brukare.
 - Hantera delegering och egenvårdsinsatser på ett rättssäkert sätt.
-

Föreläsningsplan

Vecka	Föreläsning	Tema / Innehåll
1	Introduktion till LSS och barnperspektivet	LSS-lagens syfte, målgrupp och grundläggande principer. Barnets roll och rättigheter.
2	LSS i relation till annan lagstiftning	Skillnader mellan LSS, SoL och HSL. Rättssäkerhet och ansvar.
3	Barnkonventionen i praktiken	Barnets bästa, delaktighet och rätt att påverka beslut.
4	LSS-insatser för barn och unga	De tio LSS-insatserna, individuell planering och familjestöd.
5	Rättssäkerhet, dokumentation och beslut	Dokumentation, sekretess och anmälningsplikt.
6	Kommunikation och delaktighet	AKK-metoder, hjälpmedel, kommunikation med barn och vårdnadshavare.
7	Etiska dilemman och professionellt förhållningsätt	Etiska principer, värdegrund, fallbaserad reflektion.
8	Delegering, egenvård och medicintekniska moment	Ansvar, delegering, sondmatning, andningshjälpmedel.
9	Förflyttningsteknik och ergonomi	Säkra förflyttningar, hjälpmedel, ergonomi och skaderisker.
10	Arbetsmiljölagstiftning och säkerhet i LSS verksamhet	Fysisk och psykosocial arbetsmiljö, riskbedömning.
11	Akuta åtgärder och HLR	Första hjälpen, HLR för barn, akuta rutiner.
12	Samverkan, kvalitet och utveckling	Samarbete mellan aktörer, kvalitetssäkring, kursreflektion.

Föreläsning 1: Introduktion till LSS och barnperspektivet

Syfte: Ge en övergripande introduktion till LSS-lagstiftningens syfte, målgrupp och grundläggande principer med fokus på barns rättigheter.

Centralt innehåll:

- LSS-lagens bakgrund, syfte och utveckling
- Barnets ställning i LSS-lagstiftningen
- Grundläggande begrepp: självbestämmande, delaktighet och individanpassning

Lärandemål:

- Förstå LSS-lagens övergripande intentioner
- Redogöra för hur barnperspektivet uttrycks i lagstiftningen

Litteratur: LSS (1993:387), Prop. 1992/93:159

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 2: LSS i relation till annan lagstiftning

Syfte: Klargöra förhållandet mellan LSS, Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Centralt innehåll:

- Skillnader mellan LSS och SoL
- Samverkan mellan LSS och HSL
- Rättssäkerhet, ansvar och delegering

Lärandemål:

- Identifiera skillnader och överlapp mellan lagarna
- Förstå ansvarsfördelningen mellan olika aktörer

Litteratur: SoL (2001:453), HSL (2017:30), Socialstyrelsen (2021).

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 3: Barnkonventionen i praktiken

Syfte: Fördjupa förståelsen av Barnkonventionen och dess tillämpning inom LSS.

Centralt innehåll:

- Barnkonventionens grundprinciper (artikel 2, 3, 6, 12)
- Barnets rätt att komma till tals och påverka beslut
- Barnets bästa i praktiken

Lärandemål:

- Tillämpa barnrättsperspektivet i LSS-relaterade beslut
- Identifiera när barns rättigheter riskerar att åsidosättas

Litteratur: UNICEF (2018), Socialstyrelsen (2020) *Barnets bästa i socialtjänsten*.

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 4: LSS-insatser för barn och unga

Syfte: Förstå vilka insatser som omfattar barn och unga enligt LSS

Centralt innehåll:

- Genomgång av de tio LSS-insatserna
- Individuell planering och målformulering
- Stöd till familjer med barn med funktionsnedsättning

Lärandemål:

- Redogöra för insatsernas syfte och tillämpning
- Förstå hur stöd planeras och följs upp

Litteratur: Socialstyrelsen (2022) *Stöd enligt LSS till barn och unga*.

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 5: Rättssäkerhet, dokumentation och beslut

Syfte: Stärka förståelsen för rättssäkerhet och dokumentation i LSS-arbete.

Centralt innehåll:

- Förvaltningsrättsliga principer
- Dokumentation, beslut och sekretess
- Anmälningsspliktens tillämpning

Lärandemål:

- Beskriva grundläggande krav på rättssäker dokumentation
- Identifiera situationer där sekretess och anmälningssplikt gäller

Litteratur: Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), JO-beslut (utvalda fall).

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 6: kommunikation och delaktighet

Syfte: Förstå hur kommunikation och delaktighet skapas i mötet med barn med funktionsnedsättning.

Centralt innehåll:

- Alternativ och kompletterande kommunikation (AKK)
- Hjälpmedel och stödjande teknik
- Kommunikation mellan personal, barn och vårdnadshavare

Lärandemål:

- Beskriva olika AKK-metoder
- Reflektera över hur delaktighet kan stärkas i praktiken

Litteratur: SPSM (2020), Socialstyrelsen (2019).

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 7: Etiska dilemman och professionellt förhållningssätt

Syfte: Stärka etisk kompetens och reflektion i arbetet med barn.

Centralt innehåll:

- Etiska principer och värdegrund i LSS
- Fallbaserad etikdiskussion
- Professionellt förhållningssätt och gränsdragningar

Lärandemål:

- Identifiera och reflektera över etiska dilemman
- Analysera yrkesrollen i komplexa situationer

Litteratur: Thorsén (2017) *Etik i socialt arbete*, Socialstyrelsens etiska riktlinjer

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 8: Delegering, egenvård och medicintekniska moment

Syfte: Ge praktisk kunskap om delegering och egenvård enligt HSL.

Centralt innehåll:

- Vad är delegering och egenvård?
- Ansvarsfördelning mellan personal, sjukvård och anhöriga
- Medicintekniska moment: sondmatning, andningshjälpmedel

Lärandemål:

- Tillämpa reglerna för delegering och egenvård
- Förstå risker och ansvar i praktiska moment

Litteratur: Socialstyrelsen (2015), Vårdhandboken.

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 9: Förflyttningsteknik och ergonomi

Syfte: Ge praktisk träning i ergonomiska arbetsmetoder.

Centralt innehåll:

- Förflyttningstekniker för barn med fysiska funktionsnedsättningar
- Hjälpmedel och säkerhetsrutiner
- Förebyggande av belastningsskador

Lärandemål:

- Utföra säkra förflyttningar
- Tillämpa ergonomiska principer i vardagsarbetet

Litteratur: Arbetsmiljöverket (AFS 2012:2), Vårdhandboken.

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 10: Arbetsmiljölagstiftning och säkerhet i LSS-verksamhet

Syfte: Fördjupa förståelsen av arbetsmiljölagstiftning inom LSS och personlig assistans.

Centralt innehåll:

- Arbetsmiljölagens krav
- Riskbedömning och säkerhetsrutiner
- Psykosocial arbetsmiljö och stress

Lärandemål:

- Identifiera risker i LSS-verksamhet
- Förklara arbetsgivarens och arbetstagarens ansvar

Litteratur: Arbetsmiljölagen (1977:1160), AFS 2015:4.

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 11: akuta åtgärder och HLR

Syfte: Utveckla praktisk beredskap vid nödsituationer.

Centralt innehåll:

- Hjärt-lungräddning (HLR) för barn
- Akuta åtgärder vid andningsstopp och olyckor
- Samverkan vid nödsituationer

Lärandemål:

- Utföra HLR och första hjälpen
- Känna till rutiner vid akuta situationer

Litteratur: Svenska HLR-rådet (2022).

[Infoga länk till föreläsning](#)

Föreläsning 12: Samverkan, kvalitet och utveckling

Syfte: Sammanfatta kursen och belysa utveckling och kvalitet i LSS-verksamheter.

Centralt innehåll:

- Samverkan mellan aktörer (kommun, skola, vård, familj)
- Uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring
- Reflektion och framtida utvecklingsområden

Lärandemål:

- Förstå vikten av samverkan och helhetsperspektiv
- Reflektera över hur LSS-verksamheter kan utvecklas

Litteratur: Socialstyrelsen (2021) *Kvalitet i LSS-verksamheter*.

[Infoga länk till föreläsning](#)